

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

ŁODZIANIE KREUJĄ

DREWNIANE DOMKI Z DUSZĄ

strona 7

RAPERZY PRZYPIĘCE

KUBA GRABOWSKI I MATA ZAGRAJĄ W MECZU GWIAZD **strona 3**

AKTUALNOŚCI

DZIEŃ MATKI:
TATA W ZOO,
MAMA NA RELAKSIE

strona 2

AKTUALNOŚCI

WEEKENDOWE
ZMIANY
W MPK

strona 3

FAJNE MIASTO

ŁÓDZKIE
SKATEPARKI
I PUMPTRACKI

strona 11

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

AUTOPROMOCJA

TWOJA REKLAMA W ŁÓDŹ.PL

ZADZWOŃ: 722 006 793

DZIEŃ MATKI

TATA W ZOO,
MAMA NA RELAKSIE

Niestampowo zapowiada się tegoroczny Dzień Matki w Orientarium Zoo Łódź. 26 maja to ojcowie staną się głównymi bohaterami, aby mamy mogły w pełni odpocząć. Specjalna promocja cenowa dla tatusiów z dziećmi to ukłon w stronę wszystkich kobiet, które zasługują na chwilę relaksu.

Plan jest prosty: mama regeneruje siły, tata wyrusza z dziećmi na pełną przygodę wyprawę po świecie zwierząt. Spacer wśród egzotycznych gatunków, odkrywanie fascynujących ekspozycji i udział w pokazowych karmieniach – to przepis na radosny, rodzinny dzień spędzony na świeżym powietrzu.

W ramach promocji przygotowano specjalne pakiety wstępu do zoo:

- Tata + 1 dziecko – 40 zł
- Tata + 2 dzieci – 60 zł
- Tata + 3 dzieci – 80 zł

A co dla mam? W tym wyjątkowym dniu Aquapark Fala zaprasza wszystkie mamy na wyjątkowe seanse saunowe tylko dla kobiet.

W godz. 15:30–20:30 na miejscu czekać będzie prezent – kosmetyk i owocowy poczęstunek – a do każdego biletu do strefy saun dodawana będzie godzina relaksu gratis.

Mama w saunie, tata w zoo – idealny plan na 26 maja. red

INFO

Więcej informacji o Dniu Matki na lodz.pl

FOT. LODZ.PL

WYDRA DO PARY

W Orientarium Zoo Łódź zamieszkała samica wydry europejskiej, która dołączyła do samotnego do tej pory kawalera Harry'ego. Spotkanie tych dwojga daje nadzieję, że już niedługo w stawie ich wybiegu pojawią się młode wyderki.

nerka, świetnie się dogadują i chętnie spędzają wspólnie czas na zabawie w wodzie, nurkowaniu i leniuchowaniu na brzegu. Opiekunowie trzymają kciuki za zacieśnianie relacji i... pierwszy wydrzy rozdział rodzinnej historii.

DB

Harry i Żofie, jak nazywa się jego nowa part-

NASTAŁY
JUWENALIA

Barwny korowód studentów oraz władz łódzkiej uczelni wyższych, który w środę, 21 maja przemaszerował ul. Piotrkowską z pasażu im. Schillera na rynek Manufaktury, zainaugurował początek sezonu juwenaliów. Uniwersytet Łódzki oraz Uniwersytet Medyczny w Łodzi wspólnie obchodzą studenckie święto w ten weekend, 23 i 24 maja. Politechnika Łódzka będzie bawić się za tydzień, a kulminacja atrakcji nastąpi w weekend, 30–31 maja. red

ZAPISY JUŻ TRWAJĄ

PRZEDSZKOLE NA WAKACJE

Do 30 maja rodzice przedszkolaków mają czas, by zapisać dziecko na wakacyjny pobyt w przedszkolu. Rekrutacja odbywa się elektronicznie (nabor.pcss.pl/lodz). Listy zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych będą znane 11 czerwca, a w dniach 11–18 czerwca rodzice będą mieli czas, aby potwierdzić wolę przyjęcia dziecka do przedszkola.

W lipcu dyżurować będzie 75 placówek, w których jest

6600 miejsc, a w sierpniu – 60 przedszkoli z 8500 miejscami.

Wakacyjny pobyt w przedszkolach jest podzielony na tygodniowe turnusy, pierwszy rozpoczyna się 1 lipca. Pierwszeństwo w przyjęciu na turnusy wakacyjne mają dzieci uczęszczające do danej placówki, później przyjmowane są dzieci z innych przedszkoli w danej dzielnicy, a następnie dzieci z innych dzielnic. red

Więcej informacji:

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE
STOSY LEWEGO TYTONIU

Ponad tonę nielegalnego tytoniu nieznanego pochodzenia przechwycili policjanci z Wydziału do Walki z Przeszłością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi.

Osiem wielkogabarytowych pudeł wypełnionych suszem tytoniowym (1120 kg), maszynę do jego cięcia i wagę

znaleźli funkcjonariusze na terenie jednej z posesji w Ksawerowie, dokąd doprowadziły ich pozyskane wcześniej tropy. Zatrzymano 51-letniego właściciela posesji, który odpowie za przestępstwa akcyzowe, za co grozi mu kara do 3 lat pozbawienia wolności i wysoka grzywna. (pj)

OSTATNIA SZANSA NA
WYMIANĘ KOPCIUCHA

To już ostatni rok, by pozbyć się starego nieekologicznego pieca i skorzystać z miejskiego dofinansowania na wymianę go na nowoczesne i ekologiczne źródło ciepła. Łódź intensyfikuje działania na rzecz czystszej powietrza i przeznaczą na ten cel 3 mln złotych! Wnioski można składać do 30 czerwca.

W ramach miejskiego programu można uzyskać dofinansowanie pokrywające nawet 90% kosztów inwestycji. Dla właścicieli domów jednorodzinnych maksymalna kwota wynosi 9 tys. zł, natomiast dla wspólnot i budynków wielorodzinnych – aż 50 tys. zł.

Jo-Lu

QUEBO I MATA NA MECZU GWIAZD!

Wielki Mecz Gwiazd odkrywa kolejne karty! Do drużyny Polski dołączają Kuba „Quebo” Grabowski i Michał „Mata” Matczak. Kto jeszcze zagra 7 czerwca na stadionie Widzewa?

Do Meczu Gwiazd zostały trzy tygodnie, więc karuzela ogłoszeń kolejnych zawodników znacznie przyspiesza. Do drużyny Polski dołącza dwóch raperów, którzy są mocno związanymi z piłką nożną. Kuba Grabowski przez kilka lat amatorsko grał w piłkę nożną oraz regularnie udziela

się w wydarzeniach charytatywnych związanych z futbolem. Michał Matczak karierę rapera dzieli z prezowaniem w klubie LKS Tajsun Ostrów Lubelski, jest również jego aktywnym zawodnikiem. Obu muzyków będzie można zobaczyć 7 czerwca na Mecz Gwiazd na stadionie Widzewa.

Kto jeszcze zagra?

Jeżeli event piłkarski, to muszą być piłkarze! W biało-czerwonych barwach wystąpią m.in. Grzegorz Krychowiak, Piotr

Świerczewski, Zbigniew Boniek czy Tomasz Kuszczak. Francuzi w bój wysła Florenta Maloudę, Jensa Lehmana, Marcela Desailly czy Christiana Karembeu.

Cel spotkania

Przyjemność z oglądania gwiazd na boisku jest oczywiście połączona z celem charytatywnym. Dochód zostanie przeznaczony na wsparcie Międzyszkolnego Związku Sportowego.

Co poza meczem?

Wydarzenia związane z Meczem Gwiazd będą

odbywać się od samego rana. Piłkarzy z drużyn francuskiej i polskiej będzie można spotkać na rynku Manufaktury. Na stadion warto przyjść wcześniej, ponieważ przed rozpoczęciem meczu na widzów będą czekać niespodzianki, w tym koncert Blanki! W przerwie spotkania również wiele się

będzie działo. Bilety wciąż są dostępne w sprzedaży.

PB

Michał „Mata” Matczak.

Kuba „Quebo” Grabowski

Grzegorz Krychowiak

Blanka

BILETY

FOT. ŁÓDŹ.PL, MAT.PRAS.

Weekendowe zmiany w rozkładach MPK

JUWENALIA

Dodatkowe linie i darmowy transport

W piątek, 23 maja rozpoczynają się dwudniowe juwenalia Uniwersytetu Łódzkiego oraz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (więcej na str. 8–9). Dla uczestników studenckiego święta uruchomione zostaną dodatkowe linie komunikacji miejskiej.

Kampus Politechniki Łódzkiej połączy z osiedlem akademickim Uniwersytetu Łódzkiego linia tramwajowa J1 (Zajeżdźnia Telefoniczna – pl. Niepodległości), a autobusowa J2 (Kościuszki/6 Sierpnia – pl. Mickiewicza) zapewni dojazd na

osiedle Lumumbowo z centrum miasta. 23 i 24 maja wydłużone zostaną godziny kursowania linii 86. W dniach 23–25 maja (imprezy zakończą się po północy w niedzielę) posiadacze ważnych legitymacji studenckich będą mogli za darmo podróżować liniami tramwajowymi: 9, 12, 15, 16, 17, 18, 45 i J1 oraz autobusowymi:

55, 57, 58A, 58B, 72A, 72B, 77, 86, 87A, 87B, J2, N4A, N4B, N5A, N5B, N7A i N7B.

BIEG ULICĄ PIOTRKOWSKĄ

Autobusy i tramwaje pojadą inaczej

W sobotę, 24 maja na ulicach Łodzi odbędzie się Bieg Ulicą Piotrkowską. Na czas zawodów część ulic Śródmieścia zostanie tymczasowo zamknięta, swoje trasy zmienią także autobusy i tramwaje MPK.

Start i metę biegu wyznaczono przy al. Rodziny Poznańskich, obok dworca Łódź Fabryczna, a jego trasa będzie wiodła m.in. ulicami: Narutowicza, Wschodnią, Kilińskiego, Rewolucji 1905 r., Pomorską, Piotrkowską, Mickiewicza, Piłsudskiego, Sienkiewicza i Tuwima.

Przejazd tunelem na trasie W-Z będzie bez zmian dostępny i to właśnie tę trasę warto wybrać, aby ominąć utrudnienia w ruchu. Swoje trasy (większość w godz. 17:30–21:00) zmienią linie tramwajowe: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10AB, 11, 12, 14, 15, 17 i 19 oraz linie autobusowe: J1 (uruchomiona w ramach juwenaliów), 51AB, 53AB, 55, 57, 58AB, 59, 67,

72AB, 77, 80AB, 83, 85, 86, 88ABCD, 96, Z7, Z10, Z13 i N8. WS

TU BĘDZIE META tunelu średnicowego

Między ul. Sienkiewicza a ul. Kilińskiego, w miejscu dawnego Hotelu Centrum, trwa wielka budowa. To tu swoją pracę zakończy tarcza TBM „Katarzyna”, a kolejowy tunel średnicowy pod miastem połączy się z dworcem Łódź Fabryczna.

W kwartale ulic Sienkiewicza/ Narutowicza/ Kilińskiego/ Traugutta jednocześnie trwają budowa kolejowego tunelu średnicowego i przygotowania do budowy tunelu dla Kolei Dużych Prędkości. W miejscu po hotelu powstaje komora „Fabryczna”, w której zakończy się tunel średnicowy. Dzięki doprowadzeniu torów kolejowych do dworca Łódź Fabryczna przestanie on być stacją czołową, bez przełotu, a to stworzy zupełnie nowe możliwości podróżowania po mieście, a nawet po kraju. Dla łodzian kolej stanie się

integralną częścią transportu zbiorowego, dzięki czemu w kilka minut można będzie dotrzeć do centrum miasta lub odległych osiedli, takich jak Retkinia, Widzew czy Teofilów.

Na placu budowy

Roboty na budowie komory „Fabryczna” koncentrują się wokół wykopu, w którym powstaje ten podziemny

obiekt. Choć gotowe są już ściany szczelinowe oraz strop tej części, w której pracę zakończy tarcza TBM, nadal trwa wydobywanie stamtąd ziemi, która na bieżąco jest wywożona poza plac budowy. To właśnie w tym wykopie powstaną w przyszłości rozjazdy kierujące pociągi z tunelu średnicowego na podziemne perony Dworca Fabrycznego.

red

Odsuwa się w czasie zapowiadana trzy lata temu przebudowa dawnego biurowca SDH „Central” przy ul. Piotrkowskiej 165. Deweloper, który planował przemienienie go w luksusowy apartamentowiec, odstąpił od realizacji projektu. Budynek został wystawiony na sprzedaż. Cena ofertowa to 20 mln zł.

BIUROWIEC CENTRALU NA SPRZEDAŻ

Zmiana właściciela nie przekreśla zamysłu metamorfozy obiektu. Gmach trafił na rynek wraz z projektem architektonicznym jego przebudowy, ważnym pozwoleniem na budowę oraz dokumentacją niezbędną do rozpoczęcia realizacji wizji architektonicznej, którą dla budynku stworzył Marcin Tomaszewski z pracowni REFORM Architekt. Przypomnijmy: projekt przewiduje, że biurowiec zostanie zmieniony w budynek mieszkalny z apartamentami o standardzie premium – na każdym z 12 pięter po cztery

apartamenty. Na parterze przewidziano dwukondygnacyjny hall wejściowy oraz dwa lokale usługowe. Na pierwszej kondygnacji podziemnej ma znaleźć się strefa zen z salonem masażu oraz strefa fitness z siłownią lub salą do jogi. Zaplanowano też zabudowę podcieni budynku od strony ul. Piotrkowskiej. Czy planowana przebudowa biurowca z lat 70. dojdzie do skutku? O to trzeba będzie zapytać ewentualnego nabywcę, który podejmie decyzję co do sposobu jego wykorzystania. (pj)

Będzie żłobek przy Syrenki

Na Radogoszczu powstanie nowy żłobek, który zostanie stworzony na parterze kompleksu Szkoły Podstawowej nr 184 i Przedszkola Miejskiego nr 231 przy ul. Syrenki. Placówka pomieści 60 dzieci. Ma być gotowa do 30 czerwca 2026 r.

Pomieszczenia dla maluchów zostaną kompleksowo wyremontowane. Planowane są m.in.: zaplecze kuchenne, nowe ogrzewanie, wentylacja, kanalizacja, wymiana pozostałych instalacji i świeże wykończenie. Okna będą powiększone, by do

wnętrze wpadało więcej światła. Przy budynku powstaną droga przeciwpożarowa, chodniki, dziesięć miejsc parkingowych oraz wiata śmietnikowa z zielonym pnączem. Koszt inwestycji to ponad 5,5 mln zł. red

Nowy żłobek będzie się mieścić na parterze tego budynku

Na placu budowy zakończyła się już znaczna część prac związanych z przebudową podziemnych instalacji. W śladzie nowego torowiska przygotowano grunt pod beton, który stworzy jego podbudowę. Na ul. Niższej drogowcy rozpoczęli pierwsze prace brukarskie w obrębie chodników, a wykonawca szykuje zachodnią jezdnię alei do położenia nowej nawierzchni. To pozwoli w najbliższym czasie roz-

ALEJA w przebudowie

Trwa już trzeci etap przebudowy al. Śmigłego-Rydza i ul. Niższej. To jedna z największych drogowo-torowych inwestycji, tocząca się pomiędzy ul. Dąbrowskiego a ul. Śląską. Dzięki prowadzonemu remontowi na Dąbrowę wrócą tramwaje linii 13.

począć prace na drugiej nitce.

Inwestycja na al. Śmigłego-Rydza obejmuje kompleksową wymianę nawierzchni jezdni, przebudowę chodników oraz budowę nowych ciągów pieszo-rowerowych. Wyremontowane zostanie także torowisko, przy którym powstaną podwyższone perony

przystankowe. Całkowicie przebudowana zostanie też krańcówka tramwajowa Śląska-Niższa, na którą docelowo wrócą tramwaje linii 13. WS

WIELKIE BURGEROWE ŚWIĘTO

Przed nami największa burgerowa impreza w mieście! Podczas ósmej edycji Jemy w Łodzi Burger Fest będzie można spróbować 50 różnych burgerów. Wydarzenie potrwa 10 dni – od piątku, 23 maja do niedzieli, 1 czerwca.

Jakie są festiwalowe burgery? Wyjątkowe! To propozycje niedostępne na co dzień w menu restauracji. Oczywiście nie zabraknie klasycznych kotletów

z wołowiny, ale w tym roku spróbujemy również bułek z łososiem, jagnięciną, ozorami wołowymi, pastrami, salcesonem czy ośmiornicą. Wśród uczestników znalazły się aż cztery restauracje azjatyckie – jak widać, burgery wcale nie muszą być amerykańskie.

Ponad 30 restauracji
W tegorocznej burgerowej imprezie weźmie udział 39

łódzkich restauracji. Smakowite buły będziemy mogli zjeść m.in. w Al Dente (Manufaktura), Bawelnie (Manufaktura), Bistro na Placu (pl. Zwycięstwa 14), Black Burgerze (ul. Jugosłowiańska 1A), DOKI (OFF Piotrkowska), Dzielnej 43 (ul. Narutowicza 43), Indian Steak (Monopolis, ul. Kopcińskiego 62) czy Ramkach (ul. Piotrkowska 144).

red

Po więcej informacji zeskanuj kod QR:

MAŁY NEAPOL W ŁODZI

Fani i fanki włoskich klimatów powinni skierować swoje kroki do Pizzerii Osiedlowej. Jeszcze do niedawna marka była dostępna pod dwoma adresami: ul. Broniewskiego 16 i ul. Zakładowa 84. Od niedawna łodzianie mogą odwiedzać również lokal przy ul. Piotrkowskiej 37.

POMAGAJ... JEDZĄC!

W sobotę, 24 maja mieszkańcy Łodzi i okolic będą mogli pomóc osobom w kryzysie psychicznym, po prostu jedząc! Lokalne restauracje i kawiarnie włączają się w charytatywną akcję „Otwarcie po wsparcie”, organizowaną przez Fundację „W Człowieku Widzieć Brata”.

Fundacja oferuje pomoc dzieciom, nastolatkom i dorosłym, szczególnie rodzicom i opiekunom, a także osobom 60+. W 2024 r. udzielono już pomocy ponad 500 osobom, świadcząc blisko 700 godzin profesjonalnych konsultacji psychologicznych. Właśnie dlatego zaprzyjaźnione lokale gastronomiczne postanowiły dołożyć swoją cegiełkę i w sobotę zaoferują poMOCne przy-

- Jemy Kremy (ul. Włókniennicza 1) – rolls malinowo-czekoladowy
- Placówka (ul. Pomorska 4) – zalewajka i ziemniaki, buraczki, kotlety mielone
- MILK Łodowe Bistro (ul. Pomorska 11 i ul. Narwot 15) – włoskie lody śmietankowe
- Pawilon (Aleksandrów Łódzki, ul. Wojska Polskiego 65/67) – pizza Margherita

Cały dochód z ich sprzedaży zostanie przeznaczony na psychologiczną pomoc osobom w kryzysie.

PT

REKLAMA

DZIĘKUJEMY ŁÓDŹ, DO ZOBACZENIA ZA ROK!

ANDRÉ RIEU

I JEGO JOHANN STRAUSS ORKIESTRA

7 MAJA 2026

ATLAS ARENA ŁÓDŹ

BILETY: WWW.ANDRERIEU.COM

Wiosna to idealna pora na spacer. Kiedy przyroda budzi się do życia, a dni są coraz dłuższe i słoneczne, warto spędzać jak najwięcej czasu na świeżym powietrzu. Kto nie ma pomysłu, gdzie wybrać się na spacer, poniżej znajdzie kilka propozycji.

W Łodzi jest wiele miejsc, które zachęcają do spędzania czasu na świeżym powietrzu. Poza ul. Piotrkowską czy odnowioną ul. Włókienniczą ciesząc się popularnością nie tylko wśród Łożdzian, ale także turystów, warto odwiedzić zielone miejsca naszego miasta.

Stawy Stefańskiego

Stawy Stefańskiego (inaczej park im. 1 Maja) na Rudzie Pabianickiej to świetne miejsce do aktywnego spędzania czasu. Jest tam 11-hektarowy staw będący poszerzeniem koryta rzeki Ner, wokół którego biega trasa rowerowa i ścieżki dla spacerowiczów. Uroku temu miejscu dodają stare olchy i wierzby, które otaczają zbiornik wodny i są atrakcją dla miłośników przyrody. Latem Stawy Stefańskiego stają się idealnym miejscem do plażowania i uprawiania sportów wodnych – można tam wypożyczyć kajaki i rowery wodne.

Olsy nad Nerem

Wędrówka do użytku ekologicznego „Olsy nad Nerem” po południowej stronie lotniska na Lublinku wymaga sporo czasu i dobrych butów, ale warto się tam wybrać. Użytek, ustanowiony w 2010 r. dla ochrony wartościowych stanowisk przyrodniczych, stanowią tereny leśne z dużą ilością mokradeł, śródleśnych oczek wodnych i bagnistych łąk. Wędrówkę najlepiej rozpocząć w Łaskowicach (dojazd z Retkini autobusem linii 56). W odnalezieniu trasy pomoże aplikacja Traseo.pl.

Stawy Jana

Stawy Jana to malownicze zbiorniki wodne otoczone ścieżką rowerową oraz chodnikami dla spacerowiczów. Można tam spacerować czy biegać, a w cieplejsze dni także popływać rowerami wodnymi i kajakami. Są także atrakcje dla dzieci – park linowy i plac zabaw, zatem na spacer można zabrać wnuki. Na pewno nie będą się nudzić.

Park Helenów

Parku Helenów w dolinie rzeki Łódki, choć stracił nieco ze swojej świetności, nadal kusi urokliwą atmosferą i bujną zielenią. Można tam spacerować, uprawiać nordic walking, jak też cieszyć oczy pięknem natury. Atrakcją parku są staw i piękne, stare drzewa – kilka z nich to pomniki przyrody.

KIERUNEK SPACER

Dolina Neru

Dolina Neru, która zachowała swój dziki charakter, to jedno z ładniejszych miejsc w Łodzi. Spacer najlepiej zacząć od mostu na ul. Szadkowskiej, skąd można wyruszyć w kierunku Konstantinowa Łódzkiego albo w stronę Lublinka, gdzie miniesz rozlewisko i dojdiesz do Łódzkiej obwodnicy. Obie opcje są świetną propozycją na spacer.

Akademia Zdrowia zaprasza

Jak rozpoznać udar mózgu?

Kolejny wykład Łódzkiej Akademii Zdrowia odbędzie się we wtorek, 27 maja o godz. 16:00 w Dużej Sali Obrad Rady Miejskiej w Łodzi (ul. Piotrkowska 104).

Tym razem tematem będzie udar mózgu – jak mu zapobiegać, jak rozpo-

znać go u siebie i innych, a także co zrobić, gdy wystąpi. Prelegentem będzie dr hab. n. med. Jacek Rożniecki, neurolog z Kliniki Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Wstęp wolny, udział nie wymaga zapisów.

red

Czerwiec w CZAS-ach

W poniedziałek, 26 maja o godz. 9:00 rozpoczną się telefoniczne zapisy na czerwcowe zajęcia w łódzkich Centrach Zdrowego i Aktywnego Seniora.

Ceniący sobie zdrowie i aktywność będą mogli skorzystać z oferty rekreacyjnej, prozdrowotnej i edukacyjnej. Przewidziano m.in. warsztaty komputerowe, zajęcia ruchowe oraz

różnorodne spotkania tematyczne, które sprzyjają integracji i aktywnemu stylowi życia. Wystarczy jeden telefon, by zaplanować, co robić w wolnym czasie przez cały miesiąc. Zajęcia są bezpłatne. **Zapisy na zajęcia w czerwcu (godz. 9:00–13:00):**

- CZAS, ul. Cieszkowskiego 6 – tel. 42 689 11 60
- CZAS, ul. Felińskiego 7 – tel. 697 404 697

- CZAS, ul. Libelta 16 – tel. 42 655 30 39
- CZAS, ul. Nastrojowa 10 – tel. 516 553 412
- CZAS, ul. Przyrodnicza 7/9 – tel. 42 617 12 32
- CZAS, ul. Rzgowska 170 – tel. 665 005 612
- CZAS, ul. Szpitalna 6 – tel. 502 322 547

Szczegółowe informacje: zeskanuj kod QR

Joanna Dulas z prostych materiałów tworzy unikatowe domki pełne klimatycznego ciepła

Z DESKI I WYOBRAŹNI

DREWNIANE DOMKI Z DUSZĄ

Zaczęło się od kilku starych desek, inspiracji z internetowej grupy i chęci zrobienia czegoś własnoręcznie. Dziś Domkowy Warsztat Joanny Dulas to marka wyjątkowych rękodzielniczych dekoracji, a ręcznie robione domki rozchodzą się w kilka minut. Każdy z nich to osobna historia kawałka drewna.

Joanna Dulas z Wolborza niedaleko Łodzi nigdy nie planowała, że zawodowo zwiąże się z drewnem.

– Zaczęło się zupełnie zwyczajnie. Zrobiłam kilka domków w prezencie dla znajomych. Wrzuciłam zdjęcie na grupę miłośników ceramiki i nagle miałam skrzynkę pełną wiadomości – wspomina. W 2022 r. założyła stronę Domkowego Warsztatu. – Wszyscy mnie do tego namawiali, a ja do dziś nie przepadam za tą nazwą, ale została. Od tamtej pory domki są właściwie w każdej mojej pracy. To dla mnie symbol ciepła, bezpieczeństwa, takich babcinych klimatów – tu-

maczy Joanna. Choć jak podkreśla, nie ma wykształcenia artystycznego, jej prace trafiają do domów w całej Polsce.

– Zawsze lubiłam coś robić rękami, miałam zdolności plastyczne. Nie potrzeba szkoły, ale wyobraźni i odwagi – dodaje.

Twórcza wolność

W Domkowym Warsztacie nie ma katalogu, nie ma produkcji seryjnej.

– Nie robię na zamówienie, bo to zabija przyjemność z pracy. Każda sugestia typu „zrób mi tak jak kiedyś, tylko w seledynie” sprawia, że od razu tracę zapał – mówi Joanna, która tworzy razem z przyrodnym chemikiem i pomyślnie. – Zwykle robię kilka prac jednocześnie. Gdy jedna schnie, zaczynam drugą. Nie robię szkiców. Układam domki przy pile, sprawdzam, czy razem dobrze wyglądają – mówi. Każda praca jest unikatowa. – Nie potrafię powtórzyć poprzedniej pracy. Nie mam już tej samej deski,

te samej emocji. Nawet jeśli coś wygląda podobnie, zawsze będzie inne – dodaje.

Odbiorcy, którzy dodają skrzydeł

Drewniane dekoracje Joanny budzą emocje i to nie tylko u niej.

– Czasem dostaję wiadomość, że ktoś się wzruszył, czasem, że nie zdążył kupić, a bardzo chciał. To miłe, ale i trochę stresujące. Czuję odpowiedzialność, że ktoś czeka na moje prace – wyjaśnia. Najbardziej wzruszają ją reakcje dzieci.

– Pewna pani napisała mi, że jej córka zapytała: „Dlaczego ta pani robi to takie ładne?”. Uśmiełam się, ale to było bardzo ciepłe. Są osoby, które są ze mną od początku i mają już kilkadziesiąt moich prac. To ogromne wyróżnienie – mówi Joanna.

Stare drewno, nowe życie

Joanna najchętniej sięga po drewno z odzysku, z rozbiórek, starych sto-

dół, porzuconych mebli.

– Uwielbiam drewno, które już coś przeżyło. Ono ma duszę, swoją fakturę, kolor, nierówności. Tego się nie da podrobić – tłumaczy.

Choć jej mąż jest z zawodu stolarzem, Joanna większą część pracy wykonuje sama.

– Mam swoją ulubioną pilę, wyrzynarki, szlifierki. Niektórych dużych maszyn się boję – wtedy proszę męża o pomoc – mówi.

Każda gotowa praca szybko trafia do nowych właścicieli.

– Mam w domu tylko dwa moje domki. Czasem coś sobie zostawię „na chwilę”, ale wkrótce i tak kończy to u kogoś innego. Największą radość mam, gdy ktoś pisze: „Na żywo jest jeszcze piękniejsze niż na zdjęciu” – mówi Joanna.

Patrycja Trzepiecińska

POWRÓT DO „GEMINI”, CZYLI...

KASIA KOWALSKA Z PAZUREM

Kasia Kowalska, jedna z najbardziej cenionych polskich wokalistek, wystąpi w klubie Wytwórnia (ul. Łąkowa 29) w ramach trasy „30 lat Gemini Pol'and'Rock”. Czytelnicy „Łódź.pl” mogą zdobyć darmowe wejściówki na ten koncert, który odbędzie się w sobotę, 24 maja (godz. 20:00).

Wydana w 1994 r. płyta „Gemini” była debiutem Kasi Kowalskiej, który zapewnił jej miejsce w czołówce gwiazd sceny muzycznej. Trasa „30 lat Gemini Pol'and'Rock”

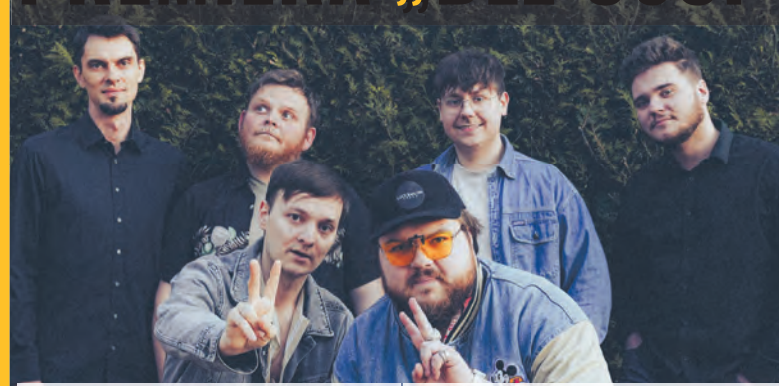
powstała jako odpowiedź na proby fanów o powrót do mocniejszych, rockowych aranżacji piosenek, które zdefiniowały ten album. Po sukcesie trasy „30 lat Gemini” Kowalska przygotowała jej klubową wersję, której premiera odbyła się na tegorocznym Festiwalu Pol'and'Rock. Właśnie z tym repertuarem zawita do Łodzi, dając fanom wyjątkową okazję usłyszenia kultowych utworów na żywo i w nowej, elektrycznej odsłonie.

mat. pras.

Sobota, 24 maja
Godz. 20:00
Bilety: 120 i 150 zł
w kasie Wytwórnia
lub na www.adria.art

KONCERT

PREMIERA „BEZ OŚCI”

W piątek, 23 maja w siedzibie MSK Łódź Górna (ul. Siedlecka 1) z koncertem promującym nowy album pt. „Bez Ości” wystąpi Lucas Flint, kapela łódzkiej sceny niezależnej.

świata często tracą na znaczeniu. Zespół zaprezentuje pełen materiał z albumu, a muzyczną stronę koncertu wzbogaci wizualne show. Jako support zagra ARVL.

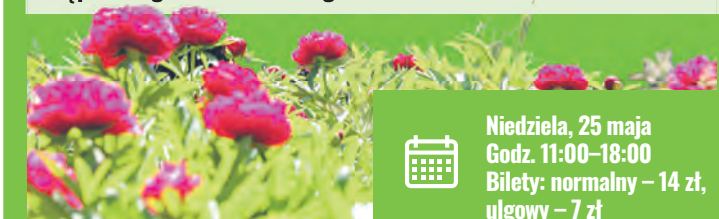
mat. pras.

Piątek, 23 maja
Godz. 19:00
Wstęp bezpłatny

MAJÓWKA W BOTANIKU

Ogród Botaniczny w Łodzi oraz Zielona Łódź zapraszają na plenerową „Majówkę w ogrodzie”, która odbędzie się w niedzielę w godz. 11:00–18:00 w centralnej części „Botanika”, od strony głównego wejścia przy ul. Krzemienieckiej. Wejście na imprezę po zakupieniu biletu wstępu do Ogrodu Botanicznego. Red

Niedziela, 25 maja
Godz. 11:00–18:00
Bilety: normalny – 14 zł,
ulgowy – 7 zł

ŁÓDŹ DESIGN FESTIVAL

Jeszcze do niedzieli, 25 maja potrwa 19. Łódź Design Festival, który przebiega pod hasłem „nie_koniec / un_end”. Festiwalowym centrum jest już tradycyjnie Art_Inkubator (Tymienieckiego 3).

Do zakończenia imprezy można zwiedzać jej wystawy, w tym główną „EverCity – miasto na wieczność”, prezentującą na przykładach z całego świata, jak projektowanie wpływa na zdrowie, relacje społeczne i jakość życia, a także ekspozycję prac finalistów konkursu dla młodych projektantów „Make me!” oraz plebiscytu „Must have” (gala konkursu w sobotę o godz. 17:00 w Centrum Festiwalowym). W Kółtowni kompleksu Fuzja (ul. Milionowa 6) trwa wystawa „Idea>Forma>Marka”, prezentująca współczesne polskie wzornictwo. Sobotni wieczór (godz. 20:00) ukoronuje after party w Bistro NieWinni, na którym didżejskie sety zagrają prezenzery Radia Żak.

SWING NA ULICY

W niedzielę, 25 maja odbędzie się jubileuszowa 10. edycja Swingowego Spaceru po Piotrkowskiej, który o godz. 12:00 wyruszy z pasażu im. Rubinsteina w kierunku placu Wolności.

W tym roku pochodowi tancerzy towarzyszyć będą dwie kapela: jak zawsze Sweet & Hot Jazzband, a premierowo Tripper Stompers! Oba zespoły zagrają w trakcie przemarszu, a wyjątkowo na zakończenie Sweet & Hot Jazzband wystąpi z finałowym muzycznym akcentem na scenie. Udział w paradzie jest bezpłatny! Swingowy Spacer po Piotrkowskiej to doroczna parada w klimacie retro z udziałem międzypokoleniowego zespołu dixielandowego oraz tancerzami stylu swingowych w roli głównej. red

Niedziela, 25 maja
Start o godz. 12:00

Więcej informacji:

MUMINKI SĄ W ŁODZI!

W Muzeum Kinematografii (pl. Zwycięstwa 1) otwarto wystawę „Muminki: drzwi są zawsze otwarte”, poświęconą kultowym stworom z książki Tove Jansson, przygotowaną z okazji 80-lecia ich debiutu książkowego. To pierwsza w Polsce duża ekspozycja przedstawiająca świat Doliny Muminków oraz ich obecność w polskiej kulturze.

Wśród eksponatów są m.in.: odręczne scenopisy i półplaskie lalki z serialu „Opowiadania Muminków” (1977–1982), wyprodukowanego w Studiu

Se-Ma-For, unikalne pamiątki z archiwum Tove Jansson, w tym przyznany jej Order Uśmiechu, a także niepublikowane dotąd materiały filmowe z wizyty pisarki w Polsce w 1978 r. Nie zabrakło najstarszych polskich wydań książek o Muminkach, komiksów, audiobooków oraz przykładów polskiego Moomin art-u – wyrobów rękodzieła i tatuaży inspirowanych mieszkańcami Doliny Muminków. mat. pras.

Sobota i niedziela, 24 i 25 maja
Godz. 11:00–18:00
Wystawa czynna do 29 marca 2026 r.

FOLKOWO I ELEKTRONICZNIE

Folkowymi brzmieniami rozbrzmiewać będzie w sobotę, 24 maja w łódzki klub Wooltura (ul. Wólczańska 40/42). Z koncertem pełnym nieokiełzanych emocji, wrażliwości, doświadczeń i ognistej energii na scenie wystąpi zespół Chrust, grający słowiański electro-rock. Supportem będzie EKHTO – duet tworzący taneczną muzykę elektroniczną z nutą nostalgii. red

Sobota, 24 maja
Godz. 19:30
Bilety: 60/ 70/ 80 zł
na www.chrustfolkmusic.pl

OKO W OKO Z EGZOTYKĄ

Łódź ponownie będzie gościć egzotyczne zwierzęta. W niedzielę, 25 maja w Hali Expo (al. Politechniki 4) odbędzie się kolejna edycja Łódzkich Branżowych Targów Terrarystyczno-Akwarystycznych z Botaniką.

Podczas targów będzie można na żywo podziwiać niezwykle gatunki zwierząt, w tym m.in. gady, pajęczaki, owady, płazy, ryby i ptaki. W programie przewidziano pokazy sokolnicze, a organizatorzy zapowiadają wiele stoisk ze sprzętem i akcesoriami przydatnymi w domowej hodowli zwierząt, o której można będzie też porozmawiać z doświadczonymi hodowcami. mat. pras.

Niedziela, 25 maja od godz. 10:00
Bilety: normalny – 29,90 zł, ulgowy (uczniowie, studenci, emeryci) – 26 zł, przedszkolaki – 18 zł (od 3 do 6 lat)

JUWENALIA UŁ&UMED

Juwenaliowy sezon na łódzkich uczelniach wyższych rozpoczynają w tym roku wspólne obchody święta studentów Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Gwoździem dwudniowej imprezy, która rozpoczyna się w piątek, 23 maja i potrwa do soboty, 24 maja, będą koncerty na scenie pośrodku Lumumbowa – osiedla akademickiego UŁ. Poprzedzą je występy studenckich kapel, a zakończą sety dj-ów.

Piątek, 23 maja
■ Bruklin
■ Lej mi Pó!
■ Zeamsone
■ Bracia Figo Fagot
■ Malik Montana

Sobota, 24 maja
■ Tymek
■ Happsad
■ Avi
■ Kaz Bałagane
■ Modelki

Studentzi z ważną legitymacją studencką wejdą na koncerty za darmo (za okazaniem dokumentu). Inni pełnoletni uczestnicy mogą kupić bilety w cenie od 56,99 zł.

Osiedle akademickie UŁ (Pomorska/Lumumby Strajku Łódzkich Studentów 1981 r.)
Wejście główne od ul. Lumumby
Otwarcie bram o godz. 19:00

KINO O ZWIĄZKACH

W cyklu „Kino Bliskich Relacji” na ekranie Kina Charlie (ul. Piotrkowska 203/205) ukaże się przedpremierowy pokaz filmu „Wróćcie do siebie”. To błyskotliwe kino o związkach i przewrotny hołd oddany klasycznym hollywoodzkim komediom romantycznym. Bohaterami są Ale i Alex – para z czternastoletnim stażem, która chce zorganizować imprezę celebrującą koniec ich związku. Po seansie odbędzie się dyskusja z udziałem Malwiny Grochali z Pracowni Psychologiczno-Seksuologicznej „Bliska Relacja”. mat. pras.

Niedziela, 25 maja
Godz. 16:00

XIII EDYCJA ŁÓDZKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

ŁÓDŹ W TWOICH RĘKACH!

Masz pomysł, jak zmienić Łódź na lepsze? Świetnie się składa! Do 26 maja 2025 r. możesz zgłosić swój projekt w ramach XIII edycji Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego. Do podziału jest aż 34 650 000 zł, z czego 26 650 000 zł trafi na projekty osiedlowe, a 8 000 000 zł – na ponadosiedlowe.

To całkiem spora skarbonka, z której można sfinansować naprawdę fajne rzeczy: nowe ławki, plac zabaw, zielony skwer, festyn sąsiedzki czy siłownię pod chmurką.

A może masz bardziej szalony pomysł? Śmiało – teraz jest moment, żeby się nim podzielić!

Jak to działa?

To proste jak żulik z piekarni przy Piotrkowskiej. Do 26 maja 2025 r. możesz zgłosić swój projekt wersji elektronicznej, wypełniając formu-

larz na stronie: budzeto-bywatelski.uml.lodz.pl

Co trzeba dołączyć?

- Jeśli zgłaszasz projekt osiedlowy – wystarczy jeden podpis mieszkańca.
- Dla projektów ponadosiedlowych – potrzebujesz 20 podpisów.
- Do wersji elektronicznej dołącz skan lub zdjęcie listy poparcia.
- Jeśli projekt dotyczy instytucji – potrzebna

będzie opinia zarządzającego + informacja o dostępności dla wszystkich.

Przydatne rady

- Nazwa projektu i lokalizacja mogą mieć maksymalnie 400 znaków (ze spacjami).
- Koszt projektu nie może przekroczyć puli dostępnej dla danego osiedla, a w przypadku

większych projektów – 2 000 000 zł.

- Wskaż konkretne osiedle (nazwa jednostki pomocniczej, np. Bałuty Centrum).
- Projekt musi dać się zrealizować w ciągu jednego roku i być rozsądnie zaplanowany (czyli nie robimy najpierw asfaltu, a potem kopania kanalizacji!).

Jo-Lu

INFO

Nie trzeba być urzędnikiem, architektem ani wizjonerem. Wystarczy chcieć zmienić coś na lepsze – przy bloku, w parku, na boisku, na przystanku. Masz pomysł? Zamień go w projekt! Kto wie, może za rok to Twoja inicjatywa stanie się wizytówką osiedla!

INFO

Tu zgłosisz projekt!

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 7a ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 311) oraz art. 49 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572), **Prezydent Miasta Łodzi zawiadamia, że w dniu 28 kwietnia 2025 r. zostało wydane postanowienie nr DPRG-UA-III.896.2024 dotyczące sprostowania omyłki pisarskiej w decyzji Nr DPRG-UA-XIII.4.2024 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie ulicy Pomorskiej w rejonie posesji 417 w Łodzi. Inwestycja obejmuje swym zakresem część nieruchomości położonej w liniach rozgraniczających teren inwestycji, objętej projektem podziału: obręb W-44: dz. 224/3 (224/4, 224/5).**

Na postanowienie niniejsze nie służy zażalenie na podstawie art. 142 K.p.a.

Zawiadomienie niniejsze uważa się za doręczone po upływie 14 dni od daty publicznego ogłoszenia.

Data publicznego ogłoszenia: 23 maja 2025 r.

Z przedmiotowym postanowieniem i aktami sprawy można zapoznać się w Wydziale Urbanistyki

i Architektury UMŁ, po wcześniejszym telefonicznym umówieniu wizyty (tel. 42-638-53-56).

Treść ww. postanowienia została udostępniona na okres 14 dni na stronie BIP UMŁ pod adresem:

<https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/ogloszenia-i-zawiadomienia/zawiadomienia-wydzialu-urbanistyki-i-architektury/>

Dzień udostępnienia treści postanowienia: 15 maj 2025 r.

Znak sprawy:

DPRG-UA-III.6740.5.3.2025 (DPRG-UA-XIII.6740.2.5.2024);RPW/340888/2024(RJ/MKP)

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniach od 23 maja 2025 r. do 13 czerwca 2025 r. wywieszony będzie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 oraz zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl) wykaz stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 1079/2025 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 19 maja 2025 r. w sprawie przeznaczenia do sprzedaży w drodze przetargów samodzielnych lokali mieszkalnych usytuowanych w budynkach położonych w Łodzi, stanowiących własność Miasta Łodzi, wraz z udziałem w prawie własności gruntu oraz ogłoszenia ich wykazu.

FOT. ŁODZ.PL., FREEPIK

ALE JAZDA!

SKATEPARKI I PUMPTRACKI W ŁODZI

Miłośnicy deskorolek, rolek, hulajnóg i rowerów BMX mają w Łodzi co zrobić! W naszym mieście powstają nowoczesne skateparki i pumptracki, a wiosna to idealny czas, by je przetestować!

Skateparki

- **Skatepark przy Stawach Jana (ul. Rzgowska)** – nowoczesny obiekt o powierzchni 865 m², wyposażony w różnorodne przeszkody, takie jak quartery, spine, wallride, bank ramp,

manual pad, curb, rurka na flacie, gap i murrek.

- **Skatepark Widzew (ul. Przybyszewskiego)** – obiekt o powierzchni 1000 m², oferujący dwukomorowy bowl, quartery, bank, wulkan, hubba, schody z poręczą, naróżny wulkan, funbox i wall-ride.

- **Skatepark Karolew (ul. Kusocińskiego)** – skatepark o powierzchni 1000 m², na którym znajdują się m.in. quartery, wulkan, bump, schody z poręczą i narożny murrek.

Pumptracki

- **Pumptrack w parku na Zdrowiu** – tor składający się z dwóch pętli: dla dorosłych o długości 250 m i garbach do 1,2 m, oraz mniejszej,

niemal płaskiej, o długości 150 m, przeznaczonej dla dzieci od 2. roku życia.

- **Pumptrack w Dołinie Łódki (ul. Giewont i ul. Rysy)** – profesjonalny tor o długości 138 m, składający się z pięciu profilowanych zakrętów i wzniesień, umożliwiający jazdę bez pedałowania dzięki systemowi „pompowania”.
- **Pumptrack w parku Poniatowskiego** – jeden z ulubionych parków łódzian, idealny na niedzielny spacer albo przejażdż-

kę rowerem. Są w nim plac zabaw, staw i pumptrack dla miłośników nieco bardziej ekstremalnych sportów.

Jo-Lu

Raj dla pszczoł

Pszczoły pełnią kluczową rolę w zapylaniu roślin, co wspiera bioróżnorodność i zdrowie miejskich ekosystemów. W Łodzi jest mniej pestycydów i chemii rolniczej niż na wsiach, dlatego jest im tu dobrze.

Łódzkie pasieki

W Łodzi miejskie pasieki znajdują się zarówno na dachach (Centrum Dialogu), jak i na terenach zielonych. Część z nich ma charakter edukacyjny, jak ta przy EC1, inne wspierają zdrowie, np. domek do apiterapii na EkSocu. Są też pasieki badawcze, w których

testuje się inteligentne ule. Wszystkie łączy jedno: pomagają dbać o miejski ekosystem.

Gdzie je znajdziemy?

- Biblioteka UŁ
- Domek do apiterapii i pasieka na EkSocu UŁ
- Brukowa
- Pasieka miejska Żubardzka
- Pasieka w Centrum Dialogu
- Pasieka w EC-1
- Pasieka w Orientarium Zoo Łódź
- SYNERGIA

Łąki kwietne

W Łodzi powstają też łąki kwietne, które pełnią funkcję naturalnych siedlisk dla zapylaczy oraz sprawiają, że miasto wygląda ład-

niej. Również gatunki roślin sadzone w ramach odbetonowania miasta dobierane są z myślą o dobru pszczoł, aby zapewnić ciągłość kwitnienia i dostępność pokarmu dla owadów przez cały sezon.

Domki dla owadów

W różnych częściach miasta instalowane są specjalne domki dla owadów. W parku na Janowie (pomie-

dzy ul. Juranda ze Spychowa a ul. Billewiczówny) powstały domki, które imitują naturalne warunki oraz chronią owady przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i drapieżnikami.

Jo-Lu

INFO

20 maja obchodzimy Światowy Dzień Pszczoł, który ustanowiono, aby zwrócić uwagę na znaczenie pszczoł i innych zapylaczy dla środowiska i rolnictwa, edukować o zagrożeniach oraz promować działania wspierające ochronę pszczoł i zrównoważone rolnictwo.

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce
SERII KRZYŻÓWEK Z KORONĄ

Średni rozmiar koszulki	3	Kierowniczka bez realnej władzy	Louis de ..., komik	Polityczny dogmatyk	Stala oplata Zamknięta seria wykładów	Josef, śpiewak	Lekcja religii chrześcijańskiej	6	Muhammad ..., słynny bokser	1	Wieje nią z byle jakiego filmu	Rzeka w Bydgoszczy		
					Metal w słowie "witraż"			13	Słodka polewa na cięcie	11				
Zakres, rozpiętość wyników		Urok, siła magiczna	Fińska marka komórek				Japońska sztuka walki					Młode, tłuste sędzie		
			5						Filozoficzne zamyślenie					
Zliczenie wszystkich ubytków	Karma dla opasów	Przypadek prawny	Ringo, muzyk				Wyspa zżyli Napoleona				Legar lub krokiew	2	Kraina w Mezopotamii	Świat starożytny
W ręku tynkarza			Gorący płyn z gotowanego mięsa	Ostatnia to testament	Radio z programem "DeDektyw Inwektyw"		Wydawnictwo publikujące romanse		Część Warszawy		Koniec, kwita			
Wielki gad z Komodo	9	Prawa lub lewa tułowia			Stolica Grecji						Wschodnie tereny dawnej Polski		Brak polysku	
	4	7		Oferma lub podejrzany typ			Rosyjska ciężarówka	10						
Tadeusz, radio-wiec		Model Łady		12			Amerykański kraj z kanałem					Głos lwa lub jelenia		8

Tytuł piosenki zespołu Dwa Plus Jeden:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

Praca na roli		Pracownica teatru wydająca numerki	Dawny dostojnik turecki	Rozluźnianie	Uczony z Miletu	Pomoc	Rozmieszczenie ważne w pasjansie	...	BP, bank	Jusis, piosenkarka	24 godziny	1		
			2	11	Syn córki lub syna	W nim zawierane śluby			Publikują na nich redaktorzy gazety	Zbigniew, b. piłkarz				
Ostatni dzień weekendu		Metal w stopach z platyną	Tubylec z RPA				W nim zgina się noga	7		Jeziro nad Bałtykiem		8	Roślina ozdobna pochodząca z Ameryki	
			9									10		
Zgrana ekipa, team kumpli	Sowieckie obozy	Styl jazzowy	Monika, zagrała Nel				Góry w Peru i Chile			Najmniejsze możliwe wartości	Ogólnie przyjęta zasada	6	Dotacja naukowa	Nieprzetłumaczalny zwrot
Nie mają włosów			Wskaźujący lub serdeczny	...-pong, tenis stołowy	Indochiński kraj bez dostępu do morza		Złodziej wierzchowców		Pies gończy ze sfory		Pola, dawna aktorka			5
Tam studiował Kopernik	Solenizantka z 2 kwietnia			3	Dorośla postać owada		Film Kurosawy				Solidne bicie, lanie		"... Mru-Mru", kabaret	
			4	Skamieniała córka Tantalą										
Sinatra, piosenkarz	Indyjska rzeka				Wydzielony rejon z większego obszaru								Autobus ze Słowenii	

Tytuł piosenki Elżbiety Adamiak:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Sięgnij po krzyżówkę serii

KORONA

„Krzyżówki z Koroną”
DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

SUDOKU ŁATWE

6			9	3			8
		7	8	2	5		
	9		7	1	6		3
	2					7	
		5			3		
	8					5	
	3		4	7	8		2
		1	2		5	4	
2			3	1			7

SUDOKU ŚREDNIE

4	9		7	2		5	8
2				8			3
			4	1			
	1	4				6	8
	3	2				9	1
			5	3			
1				6			9
8	5		1	9		6	7

SUDOKU TRUDNE

1			4			7		
		8					9	2
		6	3					4
	6			5	7			
	7						4	
			8	2			6	
3					1	6		
6	4					9		
		7			3			5

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniu 15.05.2025 r. wpłynęła modyfikacja wniosku z dnia 03.03.2025 r. o ustalenie na rzecz Murapol Real Estate S.A. lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszącej **pn. Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi, niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu na nieruchomości przy alei marszałka Józefa Piłsudskiego 141 w Łodzi, woj. łódzkie, obręb W-27, działki nr 3/157, 3/117, 3/67, 3/302, 3/145, 3/304, 3/121, 1/49 w Łodzi**. Wniosek z załącznikami jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi w zakładce „ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej (na podstawie specustawy)”.

Uwagi do wniosku można składać w terminie 21 dni od publikacji ogłoszenia, w formie elektronicznej pod adresem: bam@uml.lodz.pl, w wersji papierowej w Łódzkim Centrum Kontakt z Mieszkańcami, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź lub na platformie "ePuap".

WWW.BIP.UML.LODZ.PL

MATERIAŁ PARTNERSKI

TVN
piątek, 23.05, godz. 20:00

HARRY POTTER I KSIĄŻĘ PÓŁKRWI

W piątkowy wieczór ponownie wracamy do krainy czarów w filmie „Harry Potter i Książę Półkrwi”. Tym razem młody czarodziej chce poznać przeszłość Lorda Voldemorta. Rozpoczyna prywatne lekcje u profesora Dumbledore'a i zaprzyjaźnia się

z dawnym mentorem Czarnego Pana, Slughornem. W jego ręce wpada także przydatny podręcznik. Niebawem dochodzi do kolejnego starcia z wystannikami czarnoksiężnika. Czy Harry'emu pomogą jego przyjaciele?

TVN 7
sobota, 24.05, godz. 20:00

SHERLOCK HOLMES

Na sobotę polecamy prawdziwą ucztę filmową z udziałem słynącego z niezawodnej dedukcji Sherlocka Holmes'a w filmie pod tym właśnie tytułem. Koniec XIX wieku. W Londynie dochodzi do serii rytualnych morderstw. Detektyw Sherlock Holmes (Robert Downey Jr. i jego współpracownik John Watson (Jude Law) ustalają tożsamość potencjalnego zabójcy. Zostaje on aresztowany i stracony. Mimo to nadal ktoś popełnia zbrodnie. Śledczy muszą udaremnić spisek zagrażający całemu krajowi.

TVP 2
sobota, 24.05, godz. 22:10

CO SIĘ ZDARZYŁO W LAS VEGAS

Kto chciałby się rozerwać, oglądając szalone amory w wykonaniu Cameron Diaz i Ashtona Kutchera, temu polecamy komedię romantyczną „Co się zdarzyło w Las Vegas”. Jack i Joy poznają się w Las Vegas. Spędzają szalony wieczór, a rano odkrywają, że wzięli ślub. Chcą szybko się rozwieść. Gdy jednak Jack wygrywa 3 mln dolarów, żona upomina się o swoją część fortuny. Podczas sprawy rozwodowej sędzia bierze pieniądze w depozyt i wyznacza zaskakujące warunki ich odbioru.

TVN
niedziela, 25.05, godz. 20:55

POSZUKIWACZE ZAGINIONEJ ARKI

W niedzielę proponujemy obejrzeć, jak niezniszczalny Indiana Jones (Harrison Ford) walczy z nazistami o legendarny artefakt w filmie „Poszukiwacze zaginionej Arki”. Lata trzydzieste XX wieku. Archeolog Henry Jones na zlecenie tajnych służb musi dotrzeć do odkrytego przez niemieckich badaczy pustynnego miasta, gdzie ma się znajdować legendarna Arka Przymierza. Indiana rusza do Egiptu, by nie dopuścić do jej przejęcia przez nazistów. Podczas podróży spotyka byłą sympatię, Marion (Karen Allen).

EKSTRALIGA KOBIEC

FINISZ SEZONU

Grot SMS Łódź ma przed sobą ostatni mecz w tym sezonie Ekstraligi Kobiet. To spotkanie szczególne, bo ostatnie w trenerskiej karierze Marka Chojnackiego, który przejdzie po nim na emeryturę.

Marek Chojnacki to legenda łódzkiego środowiska piłkarskiego. Jako zawodnik był związany głównie z ŁKS-em Łódź, dla którego rozegrał rekordowe 452 mecze w Ekstraklasie. Jako trener kilkakrotnie zasiadał na ławce Rycerzy Wiosny, pracował z młodzieżą w Orle Łódź, a od 2016 r. odpowiada za wyniki SMS-u Łódź.

To właśnie pod wodzą Chojnackiego łodzianki najpierw wywalczy-

ły awans do Ekstraligi, a później wygrały wszystko, co mogły – złoto, srebro i brąz mistrzostw Polski oraz Puchar Polski. Co więcej, aż 11 jego podopiecznych debiutowało w seniorskiej reprezentacji Polski.

Godnie się pożegna

Koniec sezonu Ekstraligi Kobiet oznacza również koniec kariery Marka Chojnackiego. I choć rozgrywki dalekie są od wymarzonych, bo łodzianki zakończą je w środku stawki, to z pewnością drużyna będzie chciała odpowiednio po-

żegnać szkoleniowca. SMS Łódź w ostatniej kolejce zmie-

rzy się ze Śląskiem Wrocław. Wrocławianki, podobnie jak łodzianki, o nic już nie grają. Obie drużyny są pewne swojego miejsca i nie mogą go zmienić. Mimo to emocji i goli zapewne nie zabraknie.

Mecz ze Śląskiem Wrocław SMS Łódź zagra na własnym stadionie w niedzielę (25 maja). Początek o godz. 11:00.

Mateusz Dęderski

To będzie kolejny wspaniały sportowy weekend w Łodzi. W sobotę po raz 22. ruszy Rossmann Run Bieg Ulicą Piotrkowską! Jakie atrakcje czekają na uczestników?

Już 22. raz ulicą Piotrkowską pobiegnie Rossmann Run. Już od godz. 12:00 na uczestników i kibiców będą czekać liczne atrakcje. Wtedy rozpoczną się piknik i konkursy. Aż do godz. 17:45 będą trwać pokazy i warsztaty. Tuż przed godz. 18:00 na scenę wkroczą giganci biegania: Adam Kszczot i Marcin Lewandowski. Sam bieg poprzedzi rozgrzewka poprowadzona przez Damiana Bąbola. Równy

o godz. 19:00 pierwsi biegacze ruszą na trasę. Wystartują z Dworca Fabrycznego i będą mieli okazję zobaczyć najciekawsze miejsca w centrum Łodzi. Oprócz ul. Piotrkowskiej startują-

cy będą mogli podziwiać m.in. ul. Włokienniczą, ul. Rewolucji 1905 r., plac Wolności czy Białą Fabrykę. Warto wyjść na trasę i kibicować wszystkim biegaczom. **PB**

ZMIANY W KOMUNIKACJI

O zmianach w komunikacji miejskiej w trakcie biegu przeczytasz na str. 3.

Marek Chojnacki kończy karierę trenerską ze swoją mistrzowską drużyną Grot SMS

ROZBIEGANA ŁÓDŹ

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

WWW.BIP.UML.LODZ.PL

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniach od 23 maja 2025 r. do 13 czerwca 2025 r. wywieszony będzie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 104 oraz zamieszczony na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl) wykaz nieruchomości położonych w Łodzi przy:

- ul. Jacka Malczewskiego 4, obręb G-16, działka nr 123/17, o pow. 219 m² księga wieczysta LD1M/00016167/7,
- ul. Jacka Malczewskiego 2, obręb G-16, działka nr 123/13, o pow. 26 m² księga wieczysta LD1M/00038422/3 przeznaczonych do zbycia w drodze zamiany.

I LIGA

OSTATNIA KOLEJKA

ŁKS
ŁÓDŹ

I LIGA

33. KOLEJKA

NIEDZIELA
(25 MAJA)
GODZ. 17:30

ZNICZ
PRUSZKÓW

TVP SPORT

Czas na ostatni akcent pierwszoligowego sezonu w wykonaniu piłkarzy ŁKS-u Łódź. Łodzianie w ostatniej kolejce rozgrywek zagrają ze Zniczem Pruszków, z którym mają do wyrównania pewne rachunki. Podczas spotkania z klubem pożegna się dwóch piłkarzy.

W ostatnich latach trudno znaleźć bardziej rozczarowujący sezon w wykonaniu ŁKS-u Łódź niż ten właśnie dobiegający końca. Łodzianie mieli włączyć się przynajmniej do walki o baraż o Ekstraklasę, a kończą rozgrywki w środku stawki, co jest wynikiem dalekim od oczekiwań.

W ostatnich miesiącach atmosferę wokół klubu właściwie można było ciąć nożem. Dwa trenerskie eksperymenty – z Jakubem Dziólką i Arielem

Galeano – zwyczajnie nie wypaliły, a gra drużyny wyglądała coraz gorzej. Promyckiem nadziei okazała się krótka, ale jak na razie perfekcyjna kadencja Ryszarda Robakiewicza.

ŁKS Łódź pożegna się z kibicami

Tymczasowy szkoleniowiec Rycerzy Wiosny ma za sobą cztery zwycięstwa w czterech rozegranych meczach. Swoją przygodę w roli pierwszego trenera może zakończyć imponującą serią pięciu kolejnych wygranych.

W to właśnie będzie cełował, żeby

cho-

W to właśnie będzie cełował, żeby

ciaż po zakończeniu rozgrywek dać kibicom nieco powodów do radości. Do Łodzi przyjedzie Znicz Pruszków, czyli jedna z rewelacji tego sezonu. Oba zespoły mają do wyrównania swoje rachunki, bo w pierwszej rundzie łodzianie wypuścili zwycięstwo z rąk w samej końcówce.

Pożegnanie legendy

Ostatni mecz tego sezonu to również ostatni występ w biało-czerwono-białych barwach Pirulo i Kamila Dankowskiego. Hiszpan zapisał się w historii klubu jako jedna z najwspanialszych gwiazd po odbudowie i zapewne będzie chciał godnie pożegnać się z Łodzią.

ŁKS Łódź zakończy sezon w niedzielę (25 maja). Łodzianie rozpoczną mecz ze Zniczem Pruszków o godz. 17:30.

Mateusz Dęderski

Pirulo

Kamil Dankowski

Marko Mrvaljević

Tabela na 22.05.2025, godz. 20:00

I. LIGA	M	G	PKT
1. Arka Gdynia	33	60:24	69
2. B-B Termalica Nieciecza	33	68:38	68
3. Wisła Płock	33	56:37	61
4. Wisła Kraków	33	60:32	59
5. Miedź Legnica	33	55:43	56
6. Polonia Warszawa	33	45:36	55
7. Górnik Łęczna	33	49:39	50
8. GKS Tychy	50	44:35	50
9. Znicz Pruszków	33	49:41	49
10. ŁKS Łódź	33	49:41	47
11. Ruch Chorzów	33	49:45	47
12. Stal Rzeszów	33	42:56	35
13. Chrobry Głogów	33	35:59	30
14. Odra Opole	33	31:59	30
15. Kotwica Kołobrzeg	33	28:52	29
16. Pogoń Siedlce	33	36:52	27
17. Warta Poznań	33	21:54	24
18. Stal Stalowa Wola	33	27:62	23

AWANS BARAŻ SPADEK

FOT. ŁODZ.PL (RADOŚLAW JÓZWIAK)

EKSTRAKLASA

KONIEC ETAPU

Juan Ibiza

Wielu kibiców czekało na ten moment – koniec sezonu! Fani Widzewa łódź chcą już zamknąć ten etap i rozpocząć erę Roberta Dobrzyckiego. Łodzianie, choć już nie grają o jakiegokolwiek cele, nadal mogą odegrać znaczną rolę w rywalizacji o mistrzostwo.

Widzew przełamał swoją fatalną passę. Po pięciu meczach z rzędu bez zwycięstwa podopieczni Żelki Sopicia pokonali Puszcę Niepołomice 2:0. Mecz nie był porywający, ale najważniejsze było to, że łodzianie zapunktowali. W końcu przełamał się również Lubomir Tupta. Zawodnik czekał niemal 800 minut na premierową bramkę w barwach RTS-u. Od kilku kolejek łodzianie są pewni utrzymania, więc o nic nie walczą, ale mają szansę odegrać ważną rolę w walce o mistrzostwo. W najbliższej kolejce zagrają z Rakowem Często-

chowa. Medaliki nie tylko potrzebują zwycięstwa, ale muszą również liczyć na potknięcie Lecha.

Wielka gra

Częstochowianie wciąż są w grze o mistrza. Mimo potknięcia w ostatniej kolejce do liderującego Lecha Poznań tracą zaledwie jeden punkt. Warunkiem koniecznym dla piłkarzy Marka Papszuna jest zwycięstwo z Widzewem. To jednak nie wystarczy i oczy kibiców zgromadzonych na stadionie przy ul. Limanowskiego będą skierowane również na Poznań, gdzie Lech zagra z GKS-em Katowice. Kto zostanie mistrzem? Przekonamy się w sobotę (24 maja). Cała kolejka wystartuje o godz. 17:30.

PB

RAKÓW
CZĘSTOCHOWA

34. KOLEJKA

SOBOTA
(24 MAJA)
GODZ. 17:30

WIDZEW
ŁÓDŹ

CANAL+

Tabela na 22.05.2025, godz. 20:00

EKSTRAKLASA	M	G	PKT
1. Lech Poznań	33	67:31	67
2. Raków Częstochowa	33	49:22	66
3. Jagiellonia Białystok	33	55:41	60
4. Pogoń Szczecin	33	58:39	57
5. Legia Warszawa	33	58:43	53
6. Cracovia	33	56:52	48
7. Motor Lublin	33	45:57	46
8. Górnik Zabrze	33	42:38	46
9. GKS Katowice	33	46:45	46
10. Piast Gliwice	33	37:35	45
11. Korona Kielce	33	36:44	44
12. Radomiak Radom	33	46:49	41
13. Widzew Łódź	33	37:47	40
14. Lechia Gdańsk	33	42:56	37
15. Zagłębie Lubin	33	32:54	36
16. Stal Mielec	33	37:54	30
17. Śląsk Wrocław	33	37:52	29
18. Puszcza Niepołomice	33	36:62	27

MISTRZ PUCHARY SPADEK

ŁÓDZKA POGODYNKA

FOT. ŁODZ.PL, ENVATO ELEMENTS, WIKIPEDIA

PIĄTEK

16°C

Imieniny
obchodzą:Emilia, Iwo,
Iwona, Dezyderiusz,
Jan, Michał

23.05

SOBOTA

17°C

Imieniny
obchodzą:Joanna, Milena,
Zuzanna, Marcejan,
Maria, Szymon

24.05

NIEDZIELA

18°C

Imieniny
obchodzą:Magdalena, Borysław,
Grzegorz, Heladia,
Leon, Maria

25.05

Rodzinne miasto

POŻEGNANIE
Z ZIEMIĄ

Władysław Reymont gospodarował w majątku ziemskim w Chartupiu ledwie rok, do wiosny 1913 r. W lutym napisał z Paryża do swojego przyjaciela Mieczysława Jakimowicza: „Chartupia już nie nasza, sprzedaliśmy”, a 7 kwietnia z Warszawy: „Po Chartupiu są tylko wspomnienia czułe, gorzkie obrachunki, no i pies pokojowy.” Jak plotkowali jedni, Chartupię pisarz musiał sprzedać, bo generalnie – pomimo początkowego zapału – żona, pani Aurelia, nie lubiła wsi i nie chciała żyć na prowincji na stałe, ale druga przyczyna

ROK WŁADYSŁAWA REYMONTA

Pałac w Małkowie, gdzie w parku – jak pisał Reymont – najpiękniej słowiki śpiewały, i portret pisarza po czterdziestce

agr

jest bardziej prawdopodobna. Pisarz nie miał talentów finansowych, nie mógł sobie poradzić z gospodarką oraz ciężącymi już na hipotece długami. Chartupię nabyła baronowa Graeve, natomiast w 1918 r.

dwór odkupił od niej Bolesław Mieszczański. Pobyt w Chartupiu oraz towarzyskie wizyty w Małkowie i Tubądzinie były jednak dla Reymonta miłym wspomnieniem.

KRYMINAŁKI
ZNAD ŁÓDKI
ZABÓJCZE
WEKSLE

Nocna zabawa towarzyskiej śmietanki Łodzi, 28 kwietnia 1928 r., w restauracji hotelu Savoy wyjechał do Częstochowy, a do Łodzi powrócił dzień przed feralnym zdarzeniem i postanowił zabawić się w Savoyu. Traf chciał, że gdy pojawił się na sali, rozpoznał go jeden z wierzycieli i cichaczem powiadomił służbowych ciała mężczyzny z przestreloną skronią. Próby reanimacji nic nie dały, a lekarz pogotowia potwierdził zgon samobójcy. Resztę wyjaśniło policyjne dochodzenie. Denatem okazał się 26-letni Czesław Chmielewski, z zawodu ślusarz, zamieszkały przy ul. św. Anny, notabene poszukiwany przez

X Komisariat PP w Łodzi za defraudację weksli na kwotę ok. 1000 zł na szkodę niejakiego Dotrwała w najlepsze, kiedy poprzez dźwięki orkiestry przebił się huk rewolwerowego wystrzału. Gwar ucichł, kilka osób panikowało, a co dzielniejszy udali się w głąb korytarzy, by wyjaśnić sprawę. Po kwadransie odnaleziono w jednym z pomieszczeń służbowych ciało mężczyzny z przestreloną skronią. Próby reanimacji nic nie dały, a lekarz pogotowia potwierdził zgon samobójcy. Resztę wyjaśniło policyjne dochodzenie. Denatem okazał się 26-letni Czesław Chmielewski, z zawodu ślusarz, zamieszkały przy ul. św. Anny, notabene poszukiwany przez

NIE TYLKO PAŁACE

KARTKA Z KALENDARZA

23 maja 1886 r. wmurowano kamień węgielny pod budowę Szpitala Żydowskiego Fundacji małżonków Izraela i Leonii Poznańskich, który oddano do użytku w 1890 r.

Obiekt w stylu pałacowym powstał wg projek tu Juliusza Junga i Hilarego Majewskiego przy obecnej ul. Sterlinga. Pierwotnie szpital przeznaczony był dla ludności żydowskiej, znaj-

dowały się w nim synagoga oraz koszerna kuchnia. W okresie międzywojennym leczeni byli już jednak wszyscy bez względu na wyznanie. Zaraz po wojnie w budynku szpitala mieściły się koszary. W 1947 r. ponownie otwarto placówkę jako Szpital Kliniczny AM im. Seweryna Sterlinga, gdzie powstała znana klinika kardio-

logiczna, kierowana w latach 1958–1983 przez prof. Jana Molla. W 1969 r. podjęto tu pierwszą w Polsce próbę przeszczepu serca. Rodzina Poznańskich ufundowała jeszcze jedną placówkę medyczną. Wzorem Karola Scheiblera w latach 1911–1913 Towarzystwo Akcyjne I.K. Poznański wybudowało dla robotników i ich rodzin kolejny Szpital św. Józefa przy ul. DREWnowskiej 75. W czasach I wojny światowej był tam lazaret dla rannych żołnierzy walczących w bitwie o Łódź. Od 1915 r. szpital ponownie służył robotnikom zakładów Poznańskiego. W czasie II wojny światowej obiekt znalazł się w granicach Litzmannstadt Getto jako Szpital Gettowy

nr 2, który zlikwidowano podczas tzw. Wielkiej Szpery, a pacjentów zgładzono w obozie w Chełmnie nad Nerem. Po wojnie działało tu przez lata Wojewódzkie Centrum Ortopedii i Rehabilitacji im. Z. Radlińskiego, przeniesione obecnie do CKD.

agr

Dawny Szpital Żydowski im. małżonków Izraela i Leonii Poznańskich

ŁÓDZIANIZMY POD SIÓDEMKAMI...

Piotrkowska 77 to znany od wielu pokoleń kultowy łódzki adres. Tu mieścił się przez lata najstarszy klub muzyczny w Łodzi – Siódemki, zwany także Pod Kosami, oraz akademicki ośrodek kultury. To było

jedno z kilku miejsc w Polsce, gdzie w czasach PRL-u regularnie gościli zespoły jazzowe i rockowe. Ich lista jest długa i imponująca, bo grali tu m.in. Bill Evans, Tomasz Stańko, Michał Urbaniak, Urszula Dudziak, Dżem, Kobranocka,

Myslovitz, T.Love, John Porter, Lech Janerka oraz łódzkie grupy: Brak, Blitzkrieg, Jezabel Jazz, Klaatu, Moskwa, Pornografia, Rendez Vous czy Sqaw. Na ścianie budynku dawnego pałacu Maksymiliana Goldfedera, od strony

pasażu Rubinsteina, widzimy ciekawy rzeźbiarski akcent, upamiętniający 50-lecie Zrzeszenia Studentów Polskich, który przybrał formę... kobiecych nóg, wybranych w plebiscycie „Expressu Ilustrowanego”.

agr

Łódzkie Siódemki przeszły w ostatnich latach gruntowną rewitalizację i wyglądają zjawiskowo

